

† VARSANUFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

*Învierea Domnului – temeiul credinței și
izvorul învierii noastre*

PASTORALĂ
LA SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI
2024

Editura Praxis a Arhiepiscopiei Râmnicului

ÎNALTPREASFINȚITUL PĂRINTE
† NĂSANOFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

† VĂRSĂNYFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

Învierea Domnului - temeiul
credinței și izvorul învierii noastre

Scrisoare pastorală la Sărbătoarea
Învierii Domnului

Editura *Praxis* a Arhiepiscopiei Râmnicului
Râmnicu-Vâlcea
2024

† VĂRSĂNYFIE

Prin harul lui Dumnezeu,
Arhiepiscopul Râmnicului

Preacuviosului cin monahal, preacucernicului cler și
preaiubiților credincioși din cuprinsul Arhiepiscopiei
Râmnicului,

Har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh,
iar de la noi părințești binecuvântări!

*„Astăzi toate s-au umplut de lumină:
Și cerul, și pământul,
Și cele de dedesubt.
Deci, să prăznuiască toată firea
Învierea lui Hristos,
Întru Care S-a preamărit!”*

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți fii și fiice duhovnicești,*

Hristos a înviat!

Aleasă și sfântă zi, praznic al praznicelor și
sărbătoare a sărbătorilor este, cu adevărat,
Învierea Domnului, căci din Mormântul dătător de

viață, unde sălășluiește Harul și strălucește lumina, se revarsă viață dumnezeiască în viața pământească¹.

Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu a zdrobit încuietorile cele veșnice ale iadului care țineau pe cei legați și a înviat ca un Atotputernic, făcându-Se pentru noi Începător al unei noi vieți în Împărăția cea fără sfârșit a bunătații și frumuseții desăvârșite, dumnezeiești, și, în acest sens, mărturisește Sfântul Simeon Noul Teolog: „prin Înviere a rânduit Dumnezeu în iconomia Sa să ne dea împărăția cea nesticăcioasă și toată viața veșnică. Sufletește ne facem fără nicio îndoială părtași încă de acum ai bunătaților viitoare, adică nesticăcioși și nemuritori și fii ai lui Dumnezeu și fii ai Luminii și fii ai zilei și moștenitori ai Împărăției Cerurilor”². Dumnezeu „ne-a așezat întru ceruri, în Hristos Iisus” (*Efesenii* II, 6) și „prin El avem și unii și alții apropierea către Tatăl, într-un Duh” (*Efesenii* II, 18).

Învierea Domnului este o revărsare de lumină și de viață, este înnoirea firii omenești și mărturia Tainei celei din veac. Înțelesurile duhovnicești și tainice ale sărbătorii ne descoperă că Mântuitorul Hristos, ieșind cu slavă din mormânt, ne-a trecut de la moarte la Viață și de pe pământ la Cer, înveșmântându-ne în haina nesticăciunii, pentru a ne putea împărtăși din viața dumnezeiască. Acest fapt este posibil întrucât Cuvântul lui Dumnezeu a asumat în Ipostasul Său firea omenească întreagă, afară de păcat. El a luat trup

1 Pr. Prof. Dumitru STĂNILOAE, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II, București, 1978, p. 169.

2 SFÂNTUL SIMEON NOUL TEOLOG, *Discursuri teologice și etice*, Editura Deisis, Sibiu, 2001, p. 329.

pentru a îndumnezei firea omenească și a o ridica prin Înviere la nemurire și viață veșnică. Dumnezeu Fiul a coborât până la cele mai de jos ale pământului și apoi a înviat, pentru ca omul să se înalțe la cele cerești, să se împărtășească de viața dumnezeiască. Hristos Cel înviat din morți este viața noastră în care „trăim și ne mișcăm și suntem” (*Faptele Apostolilor XVII, 28*), iar prin Înviere ni se oferă, așadar, posibilitatea împărtășirii din izvorul sfințeniei: „O, Paștile cele mari și preasfințite, Hristoase! O, Înțelepciunea și Cuvântul și Puterea lui Dumnezeu! Dă-ne nouă să ne împărtășim cu Tine, mai adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăției Tale!”, cerem în rugăciunea acestor zile de prăznuire. Este taina care ne împărtășește iubirea și bunătatea dumnezeiască, taina care covârșește priceperea minții, pentru că Adevărul Învierii presupune o răstignire a cunoașterii și o deplină așezare, în cucernică smerenie, în viața înnoită prin Duh și Adevăr. Hristos Domnul ne-a ridicat din robia morții și ne-a împărtășit nădejdea vie în viața cea adevărată, făcându-ne moștenitori ai lui Dumnezeu (*Galateni IV, 7*). „A dezlegat mai întâi în chip nevăzut lanțul păcatelor și a făcut loc Duhului sfințeniei. A îndreptat și luminat pe omul dinlăuntru și a înviat, prin unirea cu Dumnezeu, din morți. A făcut sufletul să viețuiască dumnezeiește și a dat viața dumnezeiască și cu adevărat existentă a lui Dumnezeu”³, arată Sfântul Grigorie Palama. Astfel, veșnicia Lui a devenit și veșnicia aceluia care trăiesc ca „fii ai Luminei” (*Ioan XII, 36*).

³ SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA, „Despre împărtășirea dumnezeiască și îndumnezeitoare”, 8, în *Filocalia*, vol. VII, p. 351.

Aceasta însă n-o putem afla și primi decât în Hristos și prin Hristos Cel Înviat (*I Ioan V, 11-12*). Fiul lui Dumnezeu a biruit păcatul, trăind viață fără de păcat, a biruit moartea și a sfărâmat zăvoarele iadului prin puterea dumnezeirii Sale. El S-a făcut chezaș învierii tuturor și este izvorul nădejzii noastre și arvună a Învierii celei de obște la care vom fi și noi părtași, pentru că ne împărtășim euharistic din Trupul Său Cel înviat, Cel veșnic viu și dătător de viață. Înviat-a Hristos și viața stăpânește!⁴

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

Învierea Mântuitorului Hristos descoperă iubirea nemărginită a lui Dumnezeu față de întreaga umanitate, căci „în ce chip miluiește tatăl pe fii, așa a miluit Domnul pe cei ce se tem de El” (*Psalmul CII, 13*), iar dragostea lui Dumnezeu a devenit temelia unirii noastre cu El.

Hristos Domnul a împlinit voia lui Dumnezeu de a mântui lumea din robia păcatului și „S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce” (*Filipeni II, 8*). De aceea, Sfintele Sale Pătimiri au așezat înaintea ochilor noștri sufletești smerenia Lui mai mult decât preaslăvirea și ne-am încredințat că smerenia este arvuna preaslăvirii.

Cuvântul cel viu și de viață dătător S-a arătat a fi Arhiereul și Mijlocitorul nostru. Prin asumarea Jertfei, Arhieria Lui rămâne neîmpuținată și neîntreruptă, mântuind lumea și întemeind Biserica. Este uimitor să vedem cum biruința Învierii a fost posibilă prin iubirea

⁴ *Canonul Învierii*, Editura IBMBOR, București, 2010, p.46.

jertfitoare mai presus de fire, să vedem cum Fiul lui Dumnezeu, Cel Ce Se descoperă a fi Calea și Viața, atât de mult a iubit lumea, încât a acceptat o astfel de jertfă, spre a ne oferi viața cea veșnică. Nu doar a acceptat jertfa, ci S-a adevărit a fi atât Arhiereul Care aduce jertfa, cât și Jertfa Însăși care Se aduce Tatălui întru miros de bună mireasmă⁵, spre a arăta strălucirea dumnezeirii Sale neamurilor și celor ce adormiseră în nădejdea Învierii. Aceasta pentru că „numai Cel fără de păcat putea să moară pentru păcătoși”⁶, spune Sfântul Ioan Gură de Aur⁷. Hristos Domnul a primit moartea de bunăvoie și a fost așezat în mormânt ca un muritor, coborând ca Dumnezeu întru cele mai de jos ale pământului, până în străfundurile iadului, unde era suferința cea amară a depărtării de Dumnezeu, pentru a birui moartea și pe cel ce avea stăpânirea asupra morții (*Evrei II, 14*), făcându-Se, totodată, „începătura învierii celor adormiți” (*I Corinteni XV, 20*).

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

„Să ne veselim dumnezeiește, că a înviat Hristos!”⁸

El era „Lumina care a luminat în întuneric și întunericul n-a cuprins-o” (*Ioan XIX, 5*), pentru ca adevărul ultim al

⁵ *Evrei IX, 24-25*: „Căci Hristos n-a intrat într-o Sfântă a Sfințelor făcută de mâini - închipuirea celei adevărate - ci chiar în cer, ca să Se înfățișeze pentru noi înaintea lui Dumnezeu. Iar nu ca să Se aducă pe Sine Însuși jertfă de mai multe ori - ca arhiereul care intră în Sfânta Sfințelor cu sânge străin, în fiecare an”.

⁶ SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Omilia 38 la I Corinteni*, 2, P. G. LXI, col. 324.

⁷ SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Despre Cruce*, P. G. XLIX, col. 398-400.

⁸ *Canonul Învierii*, cântarea a patra, stihira a treia, în *Penticostar*, E.I.B.M. B.O.R., București, 1999, p.17.

vieții noastre să nu fie moartea, ci Viața, împlinindu-se astfel profeția: „nu vei lăsa sufletul meu în iad, nici nu vei da pe cel cuvios al Tău să vadă stricăciunea” (*Psalmul XV*, 10).

Murind și înviind pentru păcatele noastre, Domnul slavei S-a arătat a fi biruitor al păcatului și al morții, chemând la Sine pe toți cei ținuți în legăturile întunericii. „Era cu neputință ca Cel Ce era Viața prin fire să nu biruiască stricăciunea și moartea. Deoarece vine în noi prin trupul Său și învinge moartea, în mod sigur și noi vom învia. Căci e improbabil, mai bine zis cu neputință, ca Viața să nu facă vii pe cei în care vine. Fiindcă, precum dacă cineva ia o scânteie, trebuie să o învelească în multe paie ca să salveze sămânța focului, la fel Domnul nostru Iisus Hristos ascunde în noi viața, prin trupul Său, și o pune ca pe o sămânță a nemuririi, făcând să dispară din noi stricăciunea”⁹, învață Sfântul Chiril al Alexandriei.

Ne-a împodobit iarăși cu frumusețea cea dintâi și „ne-a născut spre nădejde vie și moștenire nestricăcioasă și neîntinată și neveștejită, păstrată în ceruri” (*I Petru I*, 3-4). El este începutul mântuirii oamenilor, așa cum început al păcatului a fost neascultarea lui Adam¹⁰, și „precum prin greșeala unuia a venit osânda pentru toți oamenii, așa și prin îndreptarea adusă de Unul a venit,

9 SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Comentariu la Evanghelia după Ioan*, în *PSB*, vol. 41, trad. introd. și note. Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, EIBMBOR, București, 2000, p. 411.

10 „Că de vreme ce printr-un om a venit moartea, tot printr-un om și învierea morților. Căci, precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia” (*I Corinteni XV*, 21-22).

pentru toți oamenii, îndreptarea care dă viață. Căci, precum prin neascultarea unui om s-au făcut păcătoși cei mulți, tot așa, prin ascultarea Unuia, se vor face dreapți cei mulți” (Romani V, 18-19). În același timp, prin trecerea de la moarte la viață, „ne-a răscumpărat de sub blestemul Legii” (Galateni III, 13) și a surpat peretele cel despărțitor dintre noi și Tatăl, spre redobândirea comuniunii noastre cu Dumnezeu, în viața cea nouă și netrecătoare, în care din firea Sa umană deplin îndumnezeită revarsă asupra noastră puterea de a ne face părtași vieții Sale, dăruind, prin har, slava Sa. El a curățit firea noastră de moarte și de stricăciune și, îndumnezeindu-o, ne-a dat puterea să ne sfințim, adică ne-a dat slava Sa.

Hristos a înviat din morți!

„Cerurile să se veselească după cuviință și pământul să se bucure și să prăznuiască toată lumea cea văzută și cea nevăzută, că a înviat Hristos, bucuria cea veșnică!”¹¹ Începătorul vieții aduce bucurie negrăită, sădind pacea în sufletele tuturor acelor care înțeleg viața drept timp al mântuirii.

Învierea Domnului este pentru fiecare dintre noi izvorul de putere și de viață veșnică, pentru că Mântuitorul Hristos Cel înviat din morți a trecut în veșnicie umanitatea Sa și ni Se dăruiește prin Tainele Bisericii, spre dobândirea vieții veșnice. Nu există altă cale pe care omul să se desăvârșească fără participarea la sfințenia Mântuitorului Hristos Cel înviat. Fiul lui Dumnezeu a luat trupul nostru, l-a sfințit cu firea Sa

¹¹ Canonul *Învierii*, cântarea întâi, stihira a doua, în *Penticostar*, p. 16.

dumnezeiască și prin jertfa Sa răscumpărătoare și Învierea Sa din morți ne-a înfățișat lui Dumnezeu Tatăl ca pe o făptură nouă (*Efeseni* II, 6).

Suntem chemați a fi împreună-moștenitori cu Cel Întâi Născut din morți și să primim din vistieria darurilor lui Dumnezeu izvorul de bucurie duhovnicească care luminează sufletele cu lumina cea veșnică a Dumnezeirii, așezând în inimile noastre noian de nădejde în iubirea și purtarea Sa de grijă. „Hristos cel Înviat ne dă tărie în mijlocul greutăților vieții, dă pășirii noastre printre ele bărbăție, strecoară din forța Sa de atracție o mare energie în sufletele noastre”¹², ne încredințează Părintele Dumitru Stăniloae. Astfel, viața noastră devine un timp petrecut în lumina Învierii.

De altfel, timpul deschis prin Învierea Domnului este „vremea harului”, în care virtutea se câștigă mai ușor, faptele bune se împlinesc fără multă greutate, iar păcatul poate fi lesne evitat.

Așadar, „Veniți de primiți Lumina!” Este chemarea prin care Dumnezeu dorește să ne facă fii ai Luminii, ca cei ce suntem martori și mărturisitori credincioși ai Mântuitorului Hristos Cel înviat din morți, ai Celui Care ne conduce „la pământul dreptății” (*Psalmul* CXLII, 10). Pentru aceasta, se cuvine „să lepădăm pe omul cel vechi” (*Efeseni* IV,17) și să ne sfințim viața făcându-ne părtași ai darurilor Învierii, cu care s-a îmbogățit firea noastră prin pogorârea milostiviilor lui Dumnezeu. Aceste daruri se

¹² Preot Dumitru STĂNILOAE, „Hristos cel Înviat și viața noastră pământească”, în *Cultură și duhovnicie* [1937-1941], Editura Basilica, București, 2012, p. 618.

sălășluiesc în inimile noastre, remodelând pe aceia care primesc a deveni fii prin El și Îl descoperă deopotrivă în lumina strălucitoare a Învierii și în cea a smereniei, dar, mai ales, în cea a dragostei jertfelnice, oferindu-ne pildă de credință, de dragoste și nădejde spre a ne încredința viața lui Dumnezeu, Care nu a așezat Chipul Său pe chipul omului spre a fi întinat, ci pentru a-l face părtaș luminii Învierii. Fiul lui Dumnezeu așază o punte de legătură între oameni și între aceștia și Dumnezeu, ca manifestare a iubirii Sale desăvârșite și se cuvine ca și noi „să ne luminăm cu prăznuirea, și unul pe altul să ne îmbrățișăm. Să zicem «fraților» și celor ce ne urăsc pe noi. Să iertăm toate pentru Înviere. Și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte viață dăruindu-le!”¹³.

Avem nădejdea sfântă că darurile Învierii, care sunt împărtășite de către Mântuitorul Hristos Bisericii Sale, vor sălășlui în „inimile curățite de orice cuget rău” (Evrei X, 22), în care păcatul a fost mistuit de puterea iubirii dumnezeiești.

Iubiți părinți și dreptslăvitori creștini,

Vă reamintim, ca în fiecare an, că în *Duminica a treia după Paști, a Mironosițelor*, anul acesta în ziua de 19 mai, prăznuim *Aducerea în Oltenia a moaștelor Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, Arhiepiscopul Râmnicului*, sărbătoare ce are o însemnătate deosebită pentru această eparhie, întrucât acest sfânt ierarh este cel care a rectitorit și a

¹³ „Slavă ... Și acum” de la Laude, „Utrenia din noaptea Sfințelor Paști”, în: Slujba Învierii, Editura IBMO, București, 2010, p. 44.

întărit, ca nimeni altul, viața duhovnicească din acest ținut binecuvântat de Dumnezeu. Astfel, vă așteptăm la Catedrala Arhiepiscopală *Sfântul Ierarh Nicolae* în data de 19 mai să mulțumim binefacerilor datorite de Preamilostivul Dumnezeu pentru rugăciunile Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, Episcopul Râmnicului, rugându-ne să ne statornicească în lucrarea cea bună și în slava vieții veșnice.

Împărtășindu-ne din lumina sfântă a Învierii, Îl rugăm pe Hristos, Paștile nostru Care S-a jertfit pentru noi (*I Corinteni V, 7*), să vă împărtășească duhovnicești daruri și să vă binecuvinteze sufletele și casele cu Lumina cea veșnică, cu bucuria și pacea Învierii Sale!

Hristos a înviat!

Al vostru, al tuturor, de tot binele voitor și către
Hristos Domnul, Cel Înviat din morți, rugător,

† VARSANUFIE

Arhiepiscopul Râmnicului

Pastorală dată în reședința arhiepiscopală din
Râmnicu-Vâlcea, la Sărbătoarea Învierii Domnului
din anul mântuirii 2024.

Precucernicii și Preacuvioșii Părinți din Arhiepiscopia
Râmnicului vor citi această Pastorală în bisericile parohiale
sau mănăstirești la Sfânta Liturghie a Învierii Domnului, iar
la filiale a doua zi.

ARHIEPISCOPIA RÂMNICULUI
Str. Arhiepiscopiei, nr. 1, Râmnicu-Vâlcea,
cod 240178
Județul Vâlcea, România
www.arhiepiscopiaramnicului.ro